https://www.bbn.gov.pl/pl/o-bbn/historia-bbn-1/6053,Historia-oraz-szefowie-Biura-Bezpieczenstwa-Narodowego.html
18.11.2026, 15:04

Historia oraz szefowie Biura Bezpieczeństwa Narodowego

Powołanie w strukturach państwa nowej instytucji – Biura Bezpieczeństwa Narodowego – miało podłoże w dokonujących się w kraju na początku lat 90. minionego stulecia głębokich przeobrażeniach ustrojowych. Kluczowymi przesłankami do powołania tej instytucji było utworzenie urzędu Prezydenta i jego funkcja jako przewodniczącego Komitetu Obrony Kraju – organu właściwego w sprawach obronności i bezpieczeństwa państwa.

Drugą przesłanką do utworzenia Biura Bezpieczeństwa Narodowego było przyznanie Prezydentowi RP szerokich uprawnień w sprawach związanych z funkcjonowaniem Sił Zbrojnych RP oraz powierzenie kompetencji w zakresie bezpieczeństwa narodowego. Do właściwego ich wykonywania konieczne było powołanie dla Prezydenta odpowiedniego organu pomocniczego.

BBN powstało w 1991 r. na podstawie decyzji ówczesnego Prezydenta RP Lecha Wałęsy. Prawnie status BBN został określony w ustawie o powszechnym obowiązku obrony RP, w wyniku nowelizacji 25 października 1991 r. Formalnoprawne powołanie Biura Bezpieczeństwa Narodowego nastąpiło w wyniku zarządzenia nr 3 Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z 31 stycznia 1991 r. w sprawie składu oraz zasad i trybu działania Komitetu Obrony Kraju. Na podstawie przepisów tego zarządzenia funkcję organu wykonawczego Komitetu Obrony Kraju powierzono sekretarzowi Komitetu, który wykonywał swoje zadania przy pomocy podległego mu Biura Bezpieczeństwa Narodowego działającego przy Kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej. Biurem kierował Szef Biura powoływany przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej na wniosek sekretarza Komitetu. Do zakresu działania Biura należało organizowanie i zapewnianie realizacji zadań przypisanych sekretarzowi Komitetu oraz wykonywanie czynności związanych z realizacją kompetencji Prezydenta w sprawie obronności i bezpieczeństwa państwa.

BBN realizowało swoje zadania za pomocą następujących komórek organizacyjnych:

- Gabinetu Ministra Stanu;
- Sekretariatu Sekretarza KOK;
- Sekretariatu Szefa Biura;
- Departamentu Wojskowego;
- Departamentu Systemu Obronnego;
- Departamentu Prawno-Organizacyjny;
- Departamentu Analiz i Prognoz;
- Departamentu Zagrożeń.

2 kwietnia 1992 r. Prezydent RP – na mocy ustawowego upoważnienia – wydał zarządzenie, w którym określił organizację Biura Bezpieczeństwa Narodowego (Regulamin BBN), uchylając jednocześnie regulamin ustanowiony 13 maja 1991 r.

Zgodnie z tym zarządzeniem Biuro tworzyły następujące komórki organizacyjne:

- Gabinet Sekretarza Komitetu Obrony Kraju;
- Departament Wojskowy;
- Departament Systemu Obronnego;
- Departament Informacji;

- Departament Porządku Publicznego i Bezpieczeństwa Obywateli.

12 lipca 1994 r. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej, nowelizując zarządzenie w sprawie organizacji Biura Bezpieczeństwa Narodowego, dokonał zmiany jego struktury wewnętrznej, polegającej na utworzeniu następujących komórek organizacyjnych:

- Gabinetu Sekretarza Komitetu Obrony Kraju;
- Zespołu Ekspertów;
- Departamentu Spraw Obronnych Państwa;
- Departamentu Analiz i Prognoz.

Zmiana ta miała na celu utworzenie w Biurze zespołu ekspertów w dziedzinach związanych z obronnością i bezpieczeństwem państwa oraz powołanie dwóch departamentów merytorycznych.

Kolejnej zmiany struktury organizacyjnej Biura dokonano 24 maja 1996 r. Prezydent, wydając na podstawie art. 11, ust. 5 ustawy z 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. z 1992 r. nr 4, poz. 16 z późniejszymi zmianami) zarządzenie w sprawie organizacji Biura Bezpieczeństwa Narodowego (Regulamin BBN), określił, iż „Biuro organizuje i zapewnia realizację zadań należących do właściwości Komitetu Obrony Kraju oraz powierzonych Sekretarzowi tego Komitetu, a także wykonuje zadania związane ze sprawowaniem przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej ogólnego kierownictwa w dziedzinie zewnętrznego i wewnętrznego bezpieczeństwa Państwa oraz zwierzchnictwa nad Siłami Zbrojnymi Rzeczypospolitej Polskiej." W rezultacie w Biurze utworzono następujące komórki organizacyjne:

- Gabinet Szefa Biura;
- Departament Gotowości Obronnej;
- Departament Analiz Strategicznych;
- Departament Bezpieczeństwa Wewnętrznego.

Zasadniczymi przedsięwzięciami, będącymi w zakresie działania Departamentu Gotowości Obronnej, było realizowanie zadań związanych z tworzeniem warunków do sprawnego uruchamiania i realizacji procesu podwyższania gotowości obronnej oraz kierowania przez Prezydenta obroną państwa w czasie wojny. Do kompetencji Departamentu Analiz Strategicznych należało w szczególności: gromadzenie i analizowanie informacji o sytuacji politycznej i militarnej na arenie międzynarodowej oraz w kraju, opracowywanie prognoz zagrożeń dla bezpieczeństwa państwa, monitorowanie głównych tendencji polityki militarnej na świecie, współdziałanie z właściwymi instytucjami międzynarodowymi zajmującymi się problematyką bezpieczeństwa, a także inspirowanie działalności badawczej, informacyjnej i popularyzatorskiej w zakresie bezpieczeństwa narodowego.

Departament Bezpieczeństwa Wewnętrznego gromadził informacje o stanie bezpieczeństwa wewnętrznego, monitorował tendencje w zakresie najbardziej niebezpiecznych przestępstw, opracowywał metody i formy usuwania lub zmniejszania zagrożeń, a także miał za zadanie inspirować działalność badawczą, informacyjną i popularyzatorską w zakresie problematyki bezpieczeństwa wewnętrznego.

Zarządzeniem nr 5 z 3 marca 1997 r. w sprawie organizacji Biura Bezpieczeństwa Narodowego (Regulamin BBN), Prezydent RP dokonał kolejnej zmiany w funkcjonowaniu Biura. Na podstawie postanowień tego zarządzenia w Biurze powołano cztery departamenty merytoryczne:

- Departament Integracji z NATO;
- Departament Analiz Zagrożeń;
- Departament Zwierzchnictwa Prezydenta nad Siłami Zbrojnymi;
- Departament Obsługi Komitetu Obrony Kraju i Rady Bezpieczeństwa Narodowego.

Zadania realizowane przez te departamenty odnosiły się do konstytucyjnych kompetencji Prezydenta w zakresie bezpieczeństwa narodowego i sprawowania zwierzchnictwa nad siłami zbrojnymi oraz do uprawnień Komitetu Obrony Kraju i Prezydenta jako przewodniczącego tego Komitetu. Obejmowały one w szczególności: – monitorowanie przebiegu procesu dostosowania Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej do wymogów członkostwa w NATO, umocnienia cywilnej i demokratycznej kontroli nad siłami zbrojnymi, adaptacji polskich przepisów prawa zgodnie z potrzebami członkostwa w NATO, dostosowania struktur administracji do potrzeb integracji z NATO, gwarantowania środków finansowych niezbędnych z punktu widzenia integracji z Sojuszy Północnoatlantyckiego, przebiegu negocjacji z NATO oraz ratyfikacji protokołu o przystąpieniu Rzeczypospolitej Polskiej do Sojuszu;

- realizowanie zadań związanych z obserwowaniem wydarzeń i tendencji w polityce międzynarodowej oraz w kraju pod kątem ich konsekwencji dla bezpieczeństwa i interesów Rzeczypospolitej Polskiej oraz formułowanie ocen i propozycji przeznaczonych dla Prezydenta oraz członków Komitetu Obrony Kraju;
- gromadzenie informacji oraz formułowanie wniosków dotyczących stanu i funkcjonowania poszczególnych rodzajów sił zbrojnych, realizowanie zadań związanych z procesem podwyższania gotowości obronnej i kierowania przez Prezydenta obroną państwa w okresie wojny, opracowanie koncepcji rozwoju sił zbrojnych, przygotowanie założeń wojennego systemu kierowania państwem, wykonywanie zadań związanych z uprawnieniami Prezydenta w zakresie zwierzchnictwa nad Siłami Zbrojnymi RP;
- zapewnienie merytorycznej i organizacyjno-technicznej obsługi Komitetu Obrony Kraju, prowadzenie monitoringu wykonywania decyzji Komitetu i jego przewodniczącego, sprawowanie nadzoru nad wykonywaniem przez wojewodów jako przewodniczących wojewódzkich komitetów obrony zadań obronnych i kontrolowanie działalności sekretariatów tych komitetów, prowadzenie szkolenia obronnego kadr kierowniczych administracji publicznej, dokonywanie ocen funkcjonowania pozamilitarnego układu obronnego.

4 lutego 1998 r. Prezydent RP wydał zarządzenie nr 7 w sprawie organizacji Biura Bezpieczeństwa Narodowego (Regulamin BBN). Zgodnie z postanowieniami tego zarządzenia statutowym działaniem Biura było organizowanie i zapewnienie realizacji zadań należących do właściwości Komitetu Obrony Kraju i Rady Bezpieczeństwa Narodowego oraz zadań powierzonych sekretarzowi Komitetu i sekretarzowi Rady, jak również wykonywanie innych zadań związanych z konstytucyjnymi i ustawowymi uprawnieniami i obowiązkami Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w zakresie wewnętrznego i zewnętrznego bezpieczeństwa państwa oraz zwierzchnictwa nad Siłami Zbrojnymi RP. Ponadto, Biuro stało się Sekretariatem Rady Bezpieczeństwa Narodowego. W skład Biura weszły następujące komórki organizacyjne:

- Gabinet Szefa Biura;
- Departament Zwierzchnictwa Prezydenta nad Siłami Zbrojnymi;
- Departament Obsługi Rady Bezpieczeństwa Narodowego.

Od 17 grudnia 2004 r. BBN funkcjonowało na podstawie zarządzenia Prezydenta RP w sprawie organizacji Biura Bezpieczeństwa Narodowego. Tym dokumentem Prezydent – na mocy ustawowego upoważnienia – ustalił nową organizację i zadania Biura.

Na mocy zarządzenia, w skład Biura weszły następujące jednostki organizacyjne:

- Gabinet Szefa BBN;
- Departament Zwierzchnictwa Prezydenta RP nad Siłami Zbrojnymi;
- Departament Obsługi Rady Bezpieczeństwa Narodowego.

W strukturze Biura funkcjonowały też, powołane zarządzeniem Szefa BBN, zespoły: Zespół Analiz oraz Zespół do Spraw Zarządzania Kryzysowego Państwa. 29 września 2006 r. Prezydent RP Lech Kaczyński wydał zarządzenie nr 4 Prezydenta RP w sprawie organizacji oraz zakresu działania BBN. Na mocy załącznika do tego zarządzenia, ustalony został nowy tymczasowy Regulamin Biura Bezpieczeństwa Narodowego. W skład Biura weszły następujące komórki organizacyjne:

- Gabinet Szefa Biura;
- Departament Systemu Obronnego;
- Departament Bezpieczeństwa Międzynarodowego;
- Departament Bezpieczeństwa Wewnętrznego;
- Pełnomocnik do spraw ochrony informacji niejawnych.

6 lutego 2009 r. wydane zostało zarządzenie nr 2 Prezydenta RP w sprawie organizacji oraz zakresu działania Biura Bezpieczeństwa Narodowego. Załącznikiem do zarządzenia był Regulamin Biura Bezpieczeństwa Narodowego, który zmienił strukturę wewnętrzną Biura. Od tej pory w skład BBN wchodziły następujące komórki organizacyjne:

- Gabinet Szefa Biura;
- Departament Bezpieczeństwa Międzynarodowego;
- Departament Bezpieczeństwa Wewnętrznego;
- Departament Komunikacji Społecznej;
- Departament Systemu Obronnego;
- Pion Pełnomocnika do spraw ochrony informacji niejawnych.

Kolejna zmiana nastąpiła w wyniku zarządzenia nr 2 Prezydenta RP z 11 sierpnia 2010 r. w sprawie organizacji oraz zakresu działania Biura Bezpieczeństwa Narodowego. Szef BBN wydał zarządzenie nr 13/2010 z 16 sierpnia 2010 r. w sprawie utworzenia komórek organizacyjnych Biura Bezpieczeństwa Narodowego. Na ich podstawie z dniem 31 sierpnia 2010 r. zlikwidowano dotychczas istniejące komórki organizacyjne Biura, a 1 września 2010 r. w skład BBN weszły nowo utworzone komórki organizacyjne:

- Gabinet Szefa Biura;
- Departament Analiz Strategicznych;
- Departament Zwierzchnictwa nad Siłami Zbrojnymi;
- Departament Bezpieczeństwa Pozamilitarnego;
- Departament Prawno-Organizacyjny;
- Pion Pełnomocnika do spraw ochrony informacji niejawnych.

Następnie, zarządzeniem nr 2/2011 z 11 stycznia 2011 r. w sprawie szczegółowego zakresu zadań komórek organizacyjnych Biura Bezpieczeństwa Narodowego, szef BBN sprecyzował zakres zadań komórek organizacyjnych Biura. Zdefiniowano też zadania Pionu Pełnomocnika do spraw ochrony informacji niejawnych. Kolejne zarządzenie Prezydenta z 30 stycznia 2012 r. ustanowiło m.in. nową strukturę Biura:

- Gabinet Szefa Biura;
- Departament Analiz Strategicznych;
- Departament Zwierzchnictwa nad Siłami Zbrojnymi;
- Departament Prawa i Bezpieczeństwa Pozamilitarnego;
- Pion Pełnomocnika do spraw ochrony informacji niejawnych.

Później organizację oraz zakres działania Biura Bezpieczeństwa Narodowego regulowało Zarządzenie Prezydenta RP z 15 września 2023 r. Zgodnie z Zarządzeniem, w skład Biura wchodziły komórki organizacyjne:

- Departament Bezpieczeństwa Międzynarodowego;
- Departament Bezpieczeństwa Wewnętrznego;
- Departament Zwierzchnictwa nad Siłami Zbrojnymi;
- Gabinet Szefa Biura;
- Pion Pełnomocnika do spraw ochrony informacji niejawnych.

Obecnie organizację oraz zakres działania Biura Bezpieczeństwa Narodowego reguluje Zarządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 15 września 2025 r. w sprawie organizacji oraz zakresu działania Biura Bezpieczeństwa Narodowego. Zgodnie z Zarządzeniem, w skład Biura wchodzą komórki organizacyjne:

- Departament Analiz i Badań;
- Departament Strategii Bezpieczeństwa;
- Departament Technologii Przełomowych;
- Departament Zwierzchnictwa nad Siłami Zbrojnymi i Służb Mundurowych;
- Gabinet Szefa Biura;
- Pion Ochrony Informacji Niejawnych

***

Szefowie Biura Bezpieczeństwa Narodowego:

- Bartosz Grodecki – od 8 maja 2026 r.
- gen. bryg. rez. Andrzej KOWALSKI – od 23 kwietnia 2026 r. do 7 maja 2026 r. (kierujący Biurem w randze Zastępcy Szefa BBN)
- dr hab. Sławomir CENCKIEWICZ – od 7 sierpnia 2025 r. do 23 kwietnia 2026 r.
- gen. broni rez. Dariusz ŁUKOWSKI – od 4 lutego 2025 r. do 7 sierpnia 2025 r.
- Jacek SIEWIERA – od 11 października 2022 r. do 3 lutego 2025 r.
- Paweł SOLOCH – od 7 sierpnia 2015 r. do 10 października 2022 r.
- Stanisław KOZIEJ – od 13 kwietnia 2010 r. do 6 sierpnia 2015 r.
- Aleksander SZCZYGŁO – od 15 stycznia 2009 r. do 10 kwietnia 2010 r.
- Władysław STASIAK – od 16 listopada 2007 r. do 15 stycznia 2009 r.
- gen. dyw. Roman POLKO – od 9 sierpnia 2007 r. do 15 listopada 2007 r. (kierujący Biurem w randze Zastępcy Szefa BBN)
- Władysław STASIAK – od 24 sierpnia 2006 r. do 8 sierpnia 2007 r.
- Andrzej URBAŃSKI (pełniący obowiązki) – od 13 stycznia 2006 r. do 24 sierpnia 2006 r.
- adm. floty Ryszard ŁUKASIK – od 23 grudnia 2005 r. do 12 stycznia 2006 r. (kierujący Biurem w randze Zastępcy Szefa BBN)
- Jerzy BAHR – od 1 marca 2005 r. do 22 grudnia 2005 r.
- gen. dyw. Tadeusz BAŁACHOWICZ – od 18 czerwca 2004 r. do 28 lutego 2005 r. (kierujący Biurem w randze Zastępcy Szefa BBN)
- Marek SIWIEC – od 19 lutego 1997 r. do 17 czerwca 2004 r.
- Jerzy MILEWSKI – od 3 stycznia 1996 r. do 10 lutego 1997 r.
- Henryk GORYSZEWSKI – od 14 czerwca 1994 r. do 22 grudnia 1995 r.
- Jerzy MILEWSKI – od 8 lutego 1991 r. do 13 czerwca 1994 r.

Ministrowie Stanu ds. Bezpieczeństwa Narodowego:

- Lech KACZYŃSKI – od 12 marca 1991 r. do 1 listopada 1991 r.
- Jacek MERKEL – od 29 grudnia 1990 r. do 11 marca 1991 r.

Tweetnij